

Dienst Uitvoering Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Gap-analyse

Project digitale toegankelijkheid

18-12-2023

Versie 1.1

DUO

Aman, Roan, Tim & Raeven
van Schaikweg 94
7811 KL Emmen

Contents

Inleiding	3
Gap Tabel.....	4
Huidige Toestand	6
Gewenste Toestand	7
Identificatie van Gaps en Oorzaken.....	8
Oplossingsstrategieën.....	11
Evaluatie & Conclusie	13

Inleiding

In samenwerking met DUO streven we ernaar een digitale leertool (trainingswebsite) te ontwikkelen die programmeurs en werknemers bewust maakt van digitale toegankelijkheid. Deze interactieve website bevat een unieke schakelknop, waarmee gebruikers direct kunnen schakelen tussen een ontoegankelijke en een toegankelijke versie.

Doelstellingen

Het hoofddoel is bewustwording en begrip te creëren voor digitale toegankelijkheid, met de website als leermiddel. De website biedt gebruikers de mogelijkheid om de impact van ontoegankelijk ontwerp te ervaren en te leren hoe ze dit kunnen verbeteren.

Scope van de Gap-Analyse

Deze analyse richt zich op het identificeren van gaps tussen de huidige staat van de website en de beoogde versie. Dit vormt de basis voor gerichte oplossingen. Met dit project streven we naar een inclusieve digitale toekomst, en deze gap-analyse is de eerste stap naar het optimaliseren van onze digitale leertool.

Gap Tabel

DUO Website		Huidige situatie	Gewenste situatie	GAP	Middel
Front-end					
	Navigatie	Onduidelijk	Duidelijk	Hoog	Herstructureren van de navigatie-elementen
	Tekstalternatieven	Ontbrekend	Aanwezig	Hoog	Toevoegen van ALT-teksten aan alle relevante afbeeldingen
	Kleurcontrast	Onduidelijk	Duidelijk	Gemiddeld	Gebruik van duidelijkere kleurcontrasten volgens WCAG
Back-end					
	Gegevensvalidatie	Bepert	Aanwezig	Gemiddeld	Implementeren van uitgebreide gegevensvalidatie
	Beveiliging	Niet aanwezig	Niet aanwezig	Laag	N.V.T.
Gebruikerservaring					
	Interactiviteit	Bepert	Verrijkt	Gemiddeld	Implementeren van meer duidelijke elementen
	Toegankelijkheid	Bepert	Verbeterd	Hoog	Gebruik van de WCAG-richtlijnen
Structuur					
	Teamstructuur	Bepert	Verrijkt	Gemiddeld	Meer teams creëren met eigen taak binnen toegankelijkheid
	Integratie	Ontbrekend	Aanwezig	Hoog	Toegankelijkheid meer integreren in bestaande ontwikkelteams
	Leiderschap	Ontbrekend	Aanwezig	Gemiddeld	Wijs een coördinator / leider aan om toezicht te houden op toegankelijkheid
Cultuur					

	Bewustwording	Beperkt	Verrijkt	Hoog	Gebruik middelen om te zorgen dat digitale toegankelijkheid wordt begrepen en gewaardeerd.
	Inclusiviteit in Ontwikkeling	Beperkt	Verrijkt	Hoog	Stimuleer cultuur waarbij rekening wordt gehouden met behoeften van alle gebruikers.
	Feedback	Ontbrekend	Aanwezig	Gemiddeld	Zorg ervoor dat ontwikkelingen continue verbeterd worden doormiddel van feedback van gebruikers en veranderende WCAG-eisen.

Huidige Toestand

Navigatie (Front-end): De huidige navigatie op de front-end is onduidelijk, wat de gebruikerservaring kan beïnvloeden.

Tekstalternatieven (Front-end): Er ontbreken tekstalternatieven voor afbeeldingen, waardoor informatie voor gebruikers met visuele beperkingen verloren gaat.

Kleurcontrast (Front-end): Het huidige kleurcontrast op de front-end is laag, wat problemen kan veroorzaken voor gebruikers met visuele beperkingen.

Gegevensvalidatie (Back-end): De gegevensvalidatie op de back-end geeft een beperkte front-end visualitie, wat kan leiden tot invoerfouten en verminderde bruikbaarheid.

Beveiliging (Back-end): Beveiligingsmaatregelen van de website zijn niet voor ons toegankelijk. Waardoor wij hier geen verbetering op kunnen maken.

Interactiviteit (Gebruikerservaring): De website heeft beperkte interactiviteit, waardoor gebruikersbetrokkenheid wordt verminderd.

Toegankelijkheid (Gebruikerservaring): De website volgt niet volledig de toegankelijkheidsrichtlijnen, waardoor de gebruikstoegankelijkheid wordt belemmerd.

Teamstructuur (Structuur): Er is nu onvoldoende erkenning van de complexiteit van digitale toegankelijkheid. En er is een gebrek aan specifieke teams die toegewijd zijn aan digitale toegankelijkheid.

Integratie (Structuur): Bestaande teams moeten digitale toegankelijkheid meer integreren in hun ontwikkelingen. Hierdoor moet er na ontwikkeling nog veel aangepast worden wat betreft toegankelijkheid, wat veel tijd kost.

Leiderschap (Structuur): Er is een gebrek aan prioritering van digitale toegankelijkheid, terwijl er wel iemand nodig is die er voor zorgt dat dit onderwerp in alle ontwikkelteams ter sprake komt.

Bewustwording (Cultuur): Er is onvoldoende educatie en training over digitale toegankelijkheid, en er is te weinig communicatie over het belang van dit onderwerp binnen de organisatie.

Inclusiviteit in Ontwikkeling (Cultuur): Er is onvoldoende nadruk op het integreren van diverse behoeften in het ontwikkelproces, waardoor niet alle groepen goed gebruik kunnen maken van de ontwikkelingen.

Feedback (Cultuur): Er is een gebrek aan gestructureerde processen voor het verzamelen van feedback wat betreft digitale toegankelijkheid. Waardoor er onvoldoende nadruk is op het continue verbetering in reactie op deze feedback. Ook moet de steeds veranderende WCAG in de gaten gehouden worden om de eisen goed te verwerken in de producten.

Gewenste Toestand

Navigatie (Front-end): De gewenste navigatie op de front-end moet duidelijk en intuïtief zijn, met goed gestructureerde menu's en logische hiërarchieën.

Tekstalternatieven (Front-end): Elk beeld moet voorzien zijn van alt-tekst om de context voor gebruikers met visuele beperkingen te waarborgen.

Kleurcontrast (Front-end): Het kleurcontrast op de front-end moet voldoende hoog zijn voor verbeterde leesbaarheid en zichtbaarheid.

Gegevensvalidatie (Back-end): Implementatie van uitgebreide gegevensvalidatie op de back-end om de nauwkeurigheid van ingevoerde gegevens te waarborgen.

Beveiliging (Back-end): Implementatie van geavanceerde beveiligingsprotocollen om gevoelige informatie te beschermen tegen ongeautoriseerde toegang.

Interactiviteit (Gebruikerservaring): Verrijken van de gebruikerservaring door meer interactieve elementen toe te voegen, waardoor gebruikers zich meer betrokken voelen.

Toegankelijkheid (Gebruikerservaring): Volledige naleving van toegankelijkheidsrichtlijnen volgens de WCAG 2.2 AA, waardoor de website bruikbaar is voor een breder scala aan gebruikers, ongeacht hun mogelijkheden.

Teamstructuur (Structuur): Er moet een volledige erkenning zijn van de complexiteit van digitale toegankelijkheid binnen de organisatie. Ook zal er specifieke teams moeten worden opgericht en toegewijd zijn aan digitale toegankelijkheid, met een duidelijke focus op het verbeteren van toegankelijkheidsnormen.

Integratie (Structuur): Digitale toegankelijkheid moet volledig geïntegreerd zijn in alle ontwikkelingsteams vanaf het begin van het proces. Tijdens de ontwikkeling moeten teams proactief rekening houden met toegankelijkheidseisen, waardoor er minder aanpassingen achteraf nodig zijn.

Leiderschap (Structuur): Digitale toegankelijkheid moet een prioriteit worden binnen de organisatie, met duidelijke leiderschapsondersteuning. Wijs een coördinator of leider aan die verantwoordelijk is voor het waarborgen van digitale toegankelijkheid in alle ontwikkelingsprocessen.

Bewustwording (Cultuur): Zorg voor uitgebreide educatie en training over digitale toegankelijkheid voor alle teamleden. Stimuleer open communicatie en bewustwording van het belang van digitale toegankelijkheid op alle niveaus van de organisatie.

Inclusiviteit in Ontwikkeling (Cultuur): Benadruk actief het belang van diversiteit en inclusiviteit in alle ontwikkelingsprocessen. Moedig teams aan om inclusieve benaderingen te volgen die voldoen aan de behoeften van diverse gebruikersgroepen.

Feedback (Cultuur): Implementeer gestructureerde processen voor het verzamelen van feedback over digitale toegankelijkheid. Leg de nadruk op het continu verbeteren van digitale toegankelijkheid op basis van ontvangen feedback. Houd de evoluerende WCAG-eisen regelmatig bij en integreer deze proactief in ontwikkelingsprocessen.

Identificatie van Gaps en Oorzaken.

Navigatie (Front-end):

Gap: Onduidelijke navigatie.

Oorzaken:

- Onvoldoende hiërarchie in menu's en pagina's.
- Gebrek aan duidelijke call-to-action elementen.
- Beperkte gebruikerstesten voor navigatiestructuur.

Tekstalternatieven (Front-end):

Gap: Ontbrekende tekstalternatieven voor afbeeldingen.

Oorzaken:

- Onvoldoende bewustzijn van het belang van tekstalternatieven.
- Gebrek aan training over toegankelijkheidsnormen.
- Onvoldoende implementatie van alt-tekst in het ontwikkelproces.

Kleurcontrast (Front-end):

Gap: Laag kleurcontrast.

Oorzaken:

- Onvoldoende aandacht voor kleurkeuzes tijdens het ontwerpproces.
- Gebrek aan tools voor kleurcontrastanalyse tijdens ontwikkeling.
- Beperkt gebruik van alternatieve aanduidingen voor informatie.

Gegevensvalidatie (Back-end):

Gap: Beperkte gegevensvalidatie.

Oorzaken:

- Onvoldoende aandacht voor data-integriteit in het ontwikkelproces.
- Gebrek aan gestandaardiseerde validatieregels.
- Beperkte kennis van de impact van ontoereikende validatie.

Interactiviteit (Gebruikerservaring):

Gap: Beperkte interactiviteit.

Oorzaken:

- Gebrek aan interactieve elementen in de ontwerpfase.
- Onvoldoende betrokkenheid van gebruikers bij het ontwikkelingsproces.
- Beperkte variatie in interactiemogelijkheden.

Toegankelijkheid (Gebruikerservaring):

Gap: Onvolledige naleving van toegankelijkheidsrichtlijnen.

Oorzaken:

- Gebrek aan specifieke toegankelijkheidstraining.
- Onvoldoende bewustzijn van diverse gebruikersbehoeften.
- Beperkte integratie van toegankelijkheidseisen WCAG in het ontwikkelproces.

Teamstructuur (Structuur):

Gap: Gebrek aan specifieke teams toegewijd aan digitale toegankelijkheid.

Oorzaken:

- Afwezigheid van specifieke teams met een expliciete focus op het verbeteren van digitale toegankelijkheidsnormen.
- Onvoldoende erkenning van de noodzaak van toegewijde teams binnen de **organisatie**.

Integratie (Structuur):

Gap: Onvolledige integratie van digitale toegankelijkheid in ontwikkelingsteams.

Oorzaken:

- Gebrek aan proactieve aandacht voor toegankelijkheidseisen tijdens het ontwikkelproces.
- Onvoldoende bewustzijn van het belang van vroege integratie van toegankelijkheid binnen ontwikkelingsteams.

Leiderschap (Structuur):

Gap: Onvoldoende leiderschapsondersteuning en prioritering van digitale toegankelijkheid.

Oorzaken:

- Afwezigheid van een specifieke coördinator of leider verantwoordelijk voor digitale toegankelijkheid.
- Gebrek aan duidelijke richtlijnen en ondersteuning van leiderschap voor het waarborgen van toegankelijkheid.

Bewustwording (Cultuur):

Gap: Onvoldoende bewustwording van het belang van digitale toegankelijkheid.

Oorzaken:

- Gebrek aan uitgebreide educatie en training over digitale toegankelijkheid voor alle teamleden.
- Beperkte communicatie over het strategische belang van digitale toegankelijkheid binnen de organisatie.

Inclusiviteit in Ontwikkeling (Cultuur):

Gap: Onvoldoende nadruk op diversiteit en inclusiviteit in ontwikkelingsprocessen.

Oorzaken:

- Gebrek aan actieve bevordering van diversiteit en inclusiviteit binnen het ontwikkelteam.
- Onvoldoende stimulans voor teams om inclusieve benaderingen te volgen.

Feedback (Cultuur):

Gap: Gebrek aan gestructureerde processen voor het verzamelen van feedback over digitale toegankelijkheid en onvoldoende integratie van evoluerende WCAG-eisen.

Oorzaken:

- Onvoldoende vastgestelde procedures voor het verzamelen en verwerken van feedback met betrekking tot digitale toegankelijkheid.
- Gebrek aan systematische aanpak voor het bijhouden van veranderingen in WCAG-eisen.
- Onvoldoende integratie van nieuwe eisen in het ontwikkelingsproces.

De identificatie van Gaps en de bijbehorende oorzaken biedt inzicht in specifieke gebieden waar verbeteringen nodig zijn en legt de basis voor gerichte oplossingsstrategieën binnen het digitale toegankelijkheidsproject.

Oplossingsstrategieën

Navigatie (Front-end):

Oplossing:

- Herontwerp de navigatiestructuur met duidelijke hiërarchieën.
- Implementeer intuïtieve call-to-action knoppen.
- Voer uitgebreide gebruikerstests uit om de navigatie te optimaliseren.

Tekstalternatieven (Front-end):

Oplossing:

- Implementeer een ontwikkelingsproces waarin alt-tekst standaard is.
- Voer regelmatig audits uit om de implementatie te waarborgen.

Kleurcontrast (Front-end):

Oplossing:

- Gebruik tools voor kleurcontrastanalyse tijdens het ontwerpproces.
- Stel richtlijnen op voor het selecteren van kleuren met voldoende contrast.
- Voeg alternatieve aanduidingen toe voor informatie die alleen op kleur gebaseerd is.

Gegevensvalidatie (Back-end):

Oplossing:

- Implementeer gestandaardiseerde validatieregels voor alle invoergegevens.
- Voer regelmatig controle- en validatieprocessen uit.

Interactiviteit (Gebruikerservaring):

Oplossing:

- Integreer meer interactieve elementen zoals hovereffecten, animaties en klikbare componenten.
- Verzamel feedback van gebruikers over gewenste interactieve functies.
- Test de interactiviteit op verschillende apparaten en browsers.

Toegankelijkheid (Gebruikerservaring):

Oplossing:

- Nauw in de gaten houden van de WCAG 2.2 AA en eventuele updates hiervan.
- Integreer toegankelijkheidschecks als een standaard onderdeel van het ontwikkelingsproces.
- Zorg voor continue bewustwording van verschillende gebruikersbehoeften.

Teamstructuur (Structuur):

Oplossing:

- Implementeer communicatieplannen om het belang van digitale toegankelijkheid te benadrukken.
- Richt specifieke teams op die toegewijd zijn aan digitale toegankelijkheid.

Integratie (Structuur):

Oplossing:

- Implementeer proactieve benaderingen waarbij teams tijdens ontwikkeling rekening houden met toegankelijkheidseisen.
- Stel duidelijke richtlijnen op voor integratie van toegankelijkheid in alle ontwikkelingsfasen.

Leiderschap (Structuur):

Oplossing:

- Wijs een coördinator of leider aan die verantwoordelijk is voor het waarborgen van digitale toegankelijkheid.
- Integreer digitale toegankelijkheid in strategische doelstellingen van de organisatie.

Bewustwording (Cultuur):

Oplossing:

- Ontwikkel een trainingsprogramma dat alle teamleden betreft en hen voorziet van de nodige kennis over digitale toegankelijkheidsnormen.
- Stel regelmatige trainingssessies in om op de hoogte te blijven van evoluerende normen.

Inclusiviteit in Ontwikkeling (Cultuur):

Oplossing:

- Implementeer beleid dat diversiteit en inclusiviteit bevordert in alle stadia van het ontwikkelingsproces.
- Promoot een inclusieve mindset en benadruk de waarde van diverse perspectieven.

Feedback (Cultuur):

Oplossing:

- Stel formele mechanismen in voor het verzamelen van feedback over digitale toegankelijkheid van zowel interne als externe belanghebbenden.
- Zorg voor regelmatige evaluatie van ontvangen feedback en implementeer verbeteringen.

Deze oplossingsstrategieën richten zich op het creëren van een omgeving waarin digitale toegankelijkheid zowel in de front- en backend, gebruikerservaring, structuur en cultuur van de organisatie wordt verankerd.

Evaluatie & Conclusie

Het implementeren van verbeteringen op het gebied van digitale toegankelijkheid is een voortdurend proces. Door de evaluatie van elk aspect te integreren in de ontwikkelingscyclus, kunnen we conclusies trekken over de effectiviteit van de genomen maatregelen:

Succesfactoren:

- Identificatie en aanpak van specifieke gaps hebben geleid tot meetbare verbeteringen.
- Betrokkenheid van gebruikers via tests en feedbacksessies heeft bijgedragen aan positieve veranderingen.
- Continue bewustwording heeft het ontwikkelteam geholpen zich aan te passen aan digitale toegankelijkheidsnormen.

Leerpunten:

- Identificeer de behoefte aan aanvullende middelen voor het ontwikkelteam.
- Analyseer feedback van gebruikers en pas implementaties aan voor verdere optimalisatie.
- Houd nieuwe ontwikkelingen op het gebied van digitale toegankelijkheid bij en pas beleid aan waar nodig.

Toekomstige Stappen:

- Blijf toezicht houden op de WCAG en voer regelmatig evaluaties uit.
- Integreer digitale toegankelijkheid als een permanent aspect van het ontwikkelproces.
- Stimuleer voortdurende betrokkenheid van gebruikers om de website relevant en inclusief te houden.
- Ontwikkel een trainingsprogramma dat alle teamleden betreft en hen voorziet van de nodige kennis over digitale toegankelijkheidsnormen.